

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 117. An & quàm graviter obliget promissio acceptata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42561

Q. 117. An & quàm graviter obliget promissio 770
 acceptata. R. §. 1. Jure civili ordinariè non ob-
 ligat, nisi fuerit vestita per scripturam, stipulatio-
 nem, juramentum, testes, aut alio simili modo,
 contractus enim nudi non pariunt obligationem
 vel actionem pro foro civili, uti n. 586. dictum
 est. *Dixi*, ordinariè, nam promissio, quæ simul
 est donatio, item promissio dotis & solvendi de-
 bitum alienum, pariunt obligationem civilem,
 uti ex jure & AA. probat *Onn.* d. 2. à n. 149., Et
 universaliter, ut promissio in foro externo pa-
 riat actionem, debet causâ illius esse expressa,
 alioquin præsumetur facta ex errore vel non se-
 riò: si tamen constaret de opposito, *Sanch.* de
 Matr. l. 1. d. 5. n. 22. alique dicunt non requiri
 causam esse expressam.

§. 2. Jure Canonico obligat paritque actio- 771
 nem in hoc foro, Cap. 1. *De pactis*, *Mol.* d. 262.
Onn. d. 29. n. 77. Item obligat jure naturali, hinc
 L. 1. ff. *De pactis* sic habetur; *hujus edicti æquitas*
naturalis est, quid enim tam congruum fidei humanæ,
quàm ea, quæ inter eos placuerunt, servare? atque ita
 docent communissimè AA. cum *Onn.* à n. 74.

§. 3. Certum videtur, quòd promissio ex fi- 772
 delitate obliget in conscientia, saltem sub venia-
 li, uti cum *S. Th.* 2. 2. q. 110. a. 3. ad 5. docent
 omnes, teste *Carden.* in 1. crisi d. 69. c. 4., est
 enim dissonum à recta ratione, ideòque inhone-
 stum, non stare promissis; quod à potiori sequi-
 tur ex dictis p. 1. à n. 361. *Dixi*, saltem sub ve-
 niali, nam fidelitatem secundum se non obligare
 sub mortali, docet cum comuni *Gormaz de*
Just. n. 648., in hoc enim est similis veracitati,
 quæ

quæ secundum se etiam tantum sub veniali obligat.

773 §. 4. Promissio potest obligare ex justitia, promittens eam in se obligationem suscipiat, promissarius acceptet, *Mol. Less. Lug. Carden. ca.* Probat, nam sicut quis potest per donationem dominium rei suæ transferre in alterum ita potest transferre jus ad rem donandam.

774 §. 5. Si promittens voluerit se obligare ex justitia, obligatio est sub mortali ex genere suo id est, manendo in ejus materia peccari potest mortaliter, si nempe materia sit gravis. Putat tamen *Less. L. 2. c. 18. n. 56. Sanch. n. 24. On.* n. 150. alique apud *Pasq. de sacrif. q. 864.* materiam gravem respectu promissionis gratuita requiri quadruplo majorem, quam quæ requiritur ad materiam furti gravis, quia aliquis videtur magis rationabiliter esse invitus, si non restituatur sibi unus aureus aliunde proprius, quam si non dentur quatuor liberaliter promissi: Econtrà *Dicast. l. 2. t. 4. n. 95.* putat materiam de se respectu furti gravem posse etiam hinc esse gravem, est enim jus ipsi per promissionem æquè acquisitum ac per alium titulum: *Cestrop. d. 2. p. 8. n. 6.* melius dicit relinquendum esse arbitrio prudentis consideratâ causâ promittendi & qualitate promittentis ac promissarii.

775 §. 6. Ut res spiritualis promissa censeatur materia gravis, debet in ordine spiritualium esse notabilis, attentâ communi æstimatione hominum, hinc una Missa audienda non censeatur materia gravis: An autem Missa legenda sit materia gravis, dubium est; affirmant *Nav. Suar. Bon.*

& alii cum *Dicast.* n. 96., quia Missa est maximi valoris, causatque fructum maximum ex opere operato: Econtra negant *Sanch. Fagund. Portell, Mald. F. Lugo. Dian.* aliique cum *Pasq.* supra, quorum aliqui dant rationem, quod pro una Missa detur stipendium parvum, quod non est materia furti gravis: hæc tamen ratio nulla est, nam stipendium non datur velut pretium æquale Missæ, sed tantum pro sustentatione Sacerdotis; itaque ratio debet esse, quod negatio unius Missæ liberaliter promissæ non videatur in communi apud homines rationabiliter dissolvere amicitiam vel graviter lædere charitatem, ergo non censetur res simpliciter notabilis, secundum dicta n. 2. Vide dicenda l. 5. n. 327. Etiam videri potest *Pasq.* q. 865. & seqq., ubi q. 869. adducit multos, qui cum *Burgh cent. 3. cal. 29.* docent eum, qui gratuito promisit integram Missam pluribus, posse unicam Missam lectam satisfacere, sed id merito negant *Suar. Bonac, Dian. Dicast.* aliique multi, quamvis *Tambur. & Gob. t. 3. n. 158.* dicant in raro casu sententiam primam sustineri posse, v. g. si quis Missam promississet Titio, ut gratias ageret Deo pro beneficio illi concessio; Caio autem, ut Deum exoratet pro remittendis ei peccatorum pœnis; & Sempronio, pro impetranda illi à Deo virtute Castitatis, putant enim unam Missam posse satisfacere attribuendo singulis fructum suum, Titio eucharisticum, Caio satisfactorium, Sempronio impetratorium.

§. 7. Si promittens se voluerit obligare tantum ex fidelitate vel gratitudine aliave simili virtute, non autem ex iustitia, *Mol. Nav. Regin. Rebel.* 776

Rebel. Lugo d. 23. à n. 93. Dicast. n. 92. aliique cum Onn. n. 92. probabiliter dicunt non obligare sub mortali, quamvis materia sit gravis, quia tantum peccat contra hoc, quod facta non conformet verbis, in quo non videtur esse gravis inhonestas, uti nec in eo est, quod quis mentiendo verba non conformet menti: Oppositum tamen etiam probabiliter tenent Sanch. aliique cum Lugo n. 55., quia licet hic non sit strictè justitia, tamen est plus quam obligatio veracitatis, & homines apprehendunt aliquid valde affine justitiæ, cujus violatio sit valde inhonesta reddatque hominem odiosum & valde contemptibilem, cum dici possit perfidus, ita ut videatur esse materia peccati mortalis, sicuti votum Deo factum in materia gravi obligat graviter, quamvis non ex justitia stricta.

777 §. 8. Si promissio fiat tantum externè sine intentione se obligandi, non obligat ex justitia uti dictum est à n. 608.; putant tamen *Vasq. Turm. Lug. à n. 11. Carden. c. 8.*, quod obliget ex fidelitate, quia sicuti obligat veracitas, ut externè non proferas verba affirmationis, nisi verba sint conformia menti, ita videtur obligare fidelitas, ut externè non proferas verba promissionis, nisi velis conformare facta verbis. *Si dicas, votum externè sine intentione se obligandi non obligat nequidem ex fidelitate: Respondet Lugo* votum fieri Deo, quem scimus interna conspiceret, hinc non exigimus à Deo, ut fidat nostræ promissioni tantum externæ: è contrà si externè promittam homini, exigo, ut homo mihi fidat, ergo me obligo ad facta conformanda verbis, hoc enim necesse est, ut mihi fidere possit, & ita exigit humanum

num commercium. Alii contradicunt, quia omnis obligatio etiam fidelitatis videtur esse debere à promittente, ergo si absit ejus consensus, non erit obligatio. De veracitate videtur esse disparitas, nam externè affirmans sine animo affirmandi exercitè dicit se affirmare, & habet intentionem hoc dicendi, cùm tamen non affirmet, ergo mentitur; nihil tale est de fidelitate respectu obligationis aut facti præstandi.

Q. 118. *Quid re ipsa sit acceptatio promissionis & 778*
 quandonam poni debeat. R. §. 1. Acceptatio est actus, quo promissarius admittit voluntatem promittentis, & ideo vult jus contra eum: Malè autem explicatur à *Caramuele* per illa verba, recipiam cras equum, si dederis, nam hæc tantum est affirmatio donationis cras futuræ & non obligationis dandi, quàm tamen promittens assumit, alioquin etiam dicam ex promissione sponsi acceptata non resultare obligationem, quia sponsa tantum dicet, accipiam dominium tui corporis, si dederis, sic autem dominium corporis semper maneret sub libera potestate sponsi, quod est contra naturam promissionis Matrimonii. Videri potest *Carden.* in 1. crisi d. 69. c. 3.

§. 2. Acceptatio promissionis poni debet post 779
 notitiam factæ ab altero promissionis, si enim sufficeret præcedere aut poni sine notitia promissionis, jam vi voluntatis, quâ nunc vellem acquirere, quidquid mihi offeretur, sufficienter acceptarem, quidquid mihi aliquis unquam promittet, adeoque licet nihil rescirem de promissione, nemo posset eam revocare, quia sufficienter acceptassem. Rationem à priori dat *Lugo* d. 23.

n. 67.